

[Jørgen Junior]

Jyllands amtskommune af 18. august 1978, journal 55301-080/79-84.

Netop under kommunernes budgetbehandlinger, der er ved at blive afsluttet nu, er det helt uacceptabelt at pålægge kommunerne pligter, som de ikke har.

Besvarelse (15/9 78):

Socialministeren (Erling Jensen):

Da spørgsmålet fra hr. Jørgen Junior ganske åbenbart bygger på fejlagtige præmisser, vil det være nødvendigt indledningsvis at give nogle bemærkninger om det formelle grundlag for arbejdet med udbygningsplanlægningen. Reglerne herom findes i den sociale styrelseslov §§ 4, 5, 11, 12 og 24.

Den centrale regel er lovens § 11, som dels pålægger kommunerne og amtskommunerne årligt at indsende en udbygningsplan, dels pålægger socialministeren og indenrigsministeren at have indseende med udviklingen på deres område. Ministrene skal således påse, at de for planlægningen fastsatte regler er fulgt, at kommunernes og amtskommunernes pligt efter lovgivningen til at tilvejebringe social og sundhedsmæssig service er opfyldt, samt at de samfundsmæssige hensyn til forbrug af ressourcer i fornødent omfang er tilgodeset.

I lovens § 24 er det fastsat, at socialministeren kan bemyndige socialstyrelsen til i nærmere angivet omfang at udøve de beføjelser, som i loven er tillagt ministeren.

På denne baggrund skal jeg nærmere kommentere de i spørgsmålet fremsatte påstande.

Det hævdes således i spørgsmålet, at de givne henstillinger og anmodninger – f. eks. om oprettelse af daginstitutioner – ikke har baggrund i beslutninger truffet af folketinget.

Som det vil være hr. Jørgen Junior bekendt, er der i de senere år sket en omfattende decentralisering på de sociale og sundhedsmæssige områder. Det betyder, at kommunerne og amtskommunerne nu i langt højere grad end tidligere er ansvarlig for, hvilken social og sundhedsmæssig service der skal tilbydes borgerne. Det betyder imidlertid ikke, at de centrale myndigheder har fralagt sig ethvert ansvar for, i hvilken form og i hvilket omfang denne service tilbydes. Det turde vel være indlysende, at hverken regering eller folketing kan være uden interesse i, at der for landet som helhed er både et mini-

mum og et maksimum for denne service. Der er derfor i lovgivningen fastsat visse rammer herfor. Når daginstitutionerne er nævnt i spørgsmålet, kan jeg som eksempel bl. a. give bistandslovens § 69, der pålægger kommunerne at sørge for det nødvendige antal daginstitutionspladser.

Som nævnt ovenfor påhviler det socialministeren og indenrigsministeren at påse, at kommunerne og amtskommunerne har opfyldt deres pligt efter lovgivningen til at tilvejebringe social og sundhedsmæssig service, eller med andre ord, om lovgivningens rammer er overskredet.

Når der således i forbindelse med udbygningsplanlægningen gives henstillinger om et givet forhold, har det baggrund dels i de af folketinget fastsatte rammer i den materielle lovgivning, dels i den forpligtelse, folketinget i den sociale styrelseslov har pålagt de pågældende ministre til at følge udviklingen på deres område.

Det hævdes dernæst, at den beskrevne fremgangsmåde må betegnes som en utidig delen næser ud til kommunerne. Dette punkt er besvaret med ovenstående, men jeg vil gerne i denne forbindelse benytte lejligheden til at understrege, at udbygningsplanlægningen tværtimod tilsigter en dialog mellem de centrale og lokale/regionale myndigheder om udviklingen på de sociale og sundhedsmæssige områder. Dette søges opnået ved, at der er tale om et system med rullende planlægning med en årlig revision, således at dialogen sker gennem kommunalbestyrelsernes/amtsrådernes udbygningsplaner og socialstyrelsens tilbagemeldingskrivelser, herunder i givet fald med henstillinger vedrørende næste planrunde. Planerne skal normalt ikke godkendes; kun i de tilfælde, hvor en plan skønnes at falde ganske uden for rammerne, kan der gives pålæg om at indsende næste års plan til godkendelse.

Det enkelte års udbygningsplan kan således ikke betragtes isoleret, men må ses som en del af en proces, der medfører årlige revisioner af en rullende 5 års plan, og hvor givne indstillinger kan bedømmes i forbindelse med næste års udbygningsplan. De hidtil indvundne erfaringer viser da også, at sådanne henstillinger i de fleste tilfælde er fulgt op enten af en konkret ændring eller af en mere udførlig forklaring på det pågældende forhold, hvorefter dette ikke har givet anledning